

Gallo rojo, gallo negro

Dll, 3/05/2021 per Josep Lligadas

[Una font que raja sempre](#)

Em va fer il·lusió, veure com la Sílvia Pérez Cruz recuperava la cançó de Chicho Sánchez Ferlosio “Gallo rojo, gallo negro”, també anomenada “Los dos gallos”. La cançó jo la vaig conèixer pel disc d’una amiga que no sé com es deia –el disc, l’amiga sí que ho sé– i que era un recull de cançons de la guerra i de l’antifranquisme. D’aquell disc, em van quedar gravades al cap (i a l’ànima) aquesta i el “Santa Bárbara bendita”, dels miners asturians.

La cançó es veu que va aparèixer gravada per primer cop a Suècia, sense indicar qui n’era l’autor, i molta gent va creure que era una cançó de la guerra civil. I no, la va compondre el 1963 Chicho Sánchez Ferlosio, als seus 23 anys. Chicho Sánchez Ferlosio era germà del novel·lista Rafael Sánchez Ferlosio i fill del falangista Rafael Sánchez Mazas, el que surt a “Soldados de Salamina”, de Javier Cercas. Un bona mostra de qui era el seu pare la tenim en el fet que el nom del Chicho era realment José Antonio Julio Onésimo.

En aquests dies en què encara ens ressona el Primer de Maig, em permetreu que us en copiï la lletra:

Cuando canta el gallo negro / es que ya se acaba el día.

Si cantara el gallo rojo / otro gallo cantarí.

Ay, si es que yo miento,

que el cantar que yo canto lo borre el viento.

Ay, qué desencanto

si me borrara el viento lo que yo canto.

Se encontraron en la arena / los dos gallos frente a frente.

El gallo negro era grande / pero el rojo era valiente.

Ay, si es que yo miento...

Se miraron cara a cara / y atacó el negro primero.

El gallo rojo es valiente / pero el negro es traicionero.

Ay, si es que yo miento...

Gallo negro, gallo negro, / gallo negro, te lo advierto:

no se rinde un gallo rojo / mas que cuando está ya muerto.

Ay, si es que yo miento...

Ja es veu, que la cançó té un to una mica desencisat. Diria que la Sílvia Pérez Cruz la canta accentuant el desencís de les il·lusions que un podria pensar que ja s'han perdut. No ho sé, potser aquí a Catalunya, tal com estem ara, un tendeix més al desencís davant l'oblit de la lluita per la justícia i pel bé col·lectiu, que han passat tan a segon terme. I sap greu, perquè Catalunya té la força i la potència per fer aportacions importants en aquesta lluita, però el que passa és que aquesta força i aquesta potència està malbaratada. I penso també que a l'Església catalana tenim també la força i la potència per donar-hi un bon cop de mà, no només en l'atenció directa als pobres, que això sí que ho continuem fent, sinó en la tasca d'empènyer el pensament i l'acció per un futur digne. Nosaltres també ens n'hem oblidat, bloquejats i tapats com estem per tota aquesta història del procés independentista.

Jo, aquest Primer de Maig, pensava que la lluita obrera, entesa com a lluita per la igualtat, l'equitat i la justícia, és, continua sent, la lluita principal de les persones dignes, i ha de primar sobre tota altra cosa. El gall roig té com a tasca fonamental lluitar contra el gall negre, contra el "Gran Adversari" de què parlava l'estimat i recordat Romuald Grané. I ha de saber qui és el gall negre, qui és el Gran Adversari, i no deixar-se enganyar.

A més de tot això, voldria dir que si m'ha fet gràcia portar a aquesta pàgina el Chicho Sánchez Ferlosio és perquè he descobert uns versos seus, dels mateixos anys, dins una cançó sobre les vagues d'Astúries que hi hagué en aquella època, en què es refereix al paper que hi van tenir els capellans de la conca minera, tant en la predicació a les esglésies com en la mobilització dels grups de la JOC. Diuen els versos:

Hay algunos sacerdotes / francamente progresistas;

apoyan las peticiones / de los mineros huelguistas.

Algunos curas

hoj están a las duras / y a las maduras.

I juntament amb aquests versos, uns altres sobre el paper de l'Església en general, en aquells anys del Concili Vaticà II, i que lligaven perfectament amb la política de reconciliació nacional que propugnava el Partit Comunista d'Espanya:

Las enciclicas de ahora / son enciclicas curiosas
vienen dando al comunismo / la razón en muchas cosas.

Con el marxismo
va coincidiendo ahora / el Papa mismo.

Puede que Dios nos ayude / a volver nuestra tortilla.
Haciendo a Montini Papa / a Franco le ha hecho papilla.

El Padre Eterno
no parece que apruebe / nuestro gobierno.

El Vaticano
ha tenido un criterio / bastante sano.

A mi m'agrada, i em fa bé, recordar aquestes coses.